

**Донецька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Н.К. Крупської**

**КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
2005 РІК**

Донецьк 2004

ББК 92.5

К 17

Календар знаменних і пам'ятних дат Донецької області. 2005 рік / Донец. ОУНБ ім. Н.К. Крупської; Укладач І.В. Гайдишева. – Донецьк: Схід. видав. дім, 2004. – 52 с.

Щорічне видання “Календар знаменних і пам'ятних дат Донецької області” містить інформацію про визначні та пам'ятні події історії, політичного, економічного, культурного життя регіону, ювілеї видатних уродженців краю і тих осіб, чиє життя і діяльність пов'язані з Донеччиною. Всі дати наведені за новим стилем.

До окремих дат подаються довідки і списки літератури.

Перелік дат, наданих у “Календарі...”, не завжди претендує на повноту і точність, бо має місце різночитання фактичних матеріалів у різних документах і друкованих джерелах.

Дати смерті окремих осіб, включених в календар, не встановлено у зв'язку з відсутністю цієї інформації у друкованих джерелах.

Адресується бібліотечним, музейним, клубним працівникам, вчителям, краєзнавцям та іншим категоріям читачів на допомогу в підготовці до відзначення знаменних і пам'ятних дат.

Зауваження і пропозиції просимо надсилати на адресу: 83055, м. Донецьк, вул. Артема, 84, Донецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської, відділ краєзнавчої літератури та бібліографії.

* Матеріали до знаменних і пам'ятних дат державного значення див. у щоквартальному “Календарі знаменних і пам'ятних дат” (К.: Нац. парламент. б-ка).

Укладач:

І.В. Гайдишева

Редактор:

О.Г. Полева

Науковий редактор:

О.В. Башун,

кандидат педагогічних наук

Комп'ютерний набір:

В.Є. Яковенко

Рекомендовано до друку

Вченою Радою Донецької ОУНБ

(протокол № 3 від 2.11.2004 р.)

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2005 РОЦІ

СІЧЕНЬ

1 - 105 років від дня народження В.Т. Литвиненка (1900-1960), двічі Героя Соціалістичної Праці. Працював головою колгоспу "Родина" Мар'їнського району.

- 70 років тому (1935) введено до дії шахту № 1-2 "Красный Октябрь", м. Єнакієве.

- 60 років від дня народження М.Л. Лаврушка (1945), українського композитора. Народився в Донецьку. Автор концерту для скрипки з оркестром, симфонії "Червоний колір", циклу фортепіанних п'єс-мініатюр, пісень. З 1974 р. викладач Донецького музичного училища.

2 - 120 років від дня народження Б.Є. Веденєєва (1885-1946), радянського енергетика та гідротехніка, академіка АН СРСР. Провідний консультант з проектування та будівництва Штерівської, Зуєвської та Курахівської електростанцій у Донбасі.

- 85 років тому (1920) засновано Донецький державний університет економіки і торгівлі як Київський кооперативний інститут. У 1935 році інститут було переведено до Харкова, де на базі Харківського планово-економічного інституту споживчої кооперації та Українського інституту державної торгівлі і ККІ було створено Харківський інститут державної торгівлі. У 1959 році інститут було переведено до Донецька і перейменовано у Донецький інститут радянської торгівлі. Нині Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського.

Див.: 75 років тому засновано Донецький комерційний інститут // Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 13-14.

- 75 років від дня народження А.О. Махотіна (1930-1993), художника. Жив і працював у Маріуполі. Автор творів "Вечір", "Портовики", "Земля донецька", "Політ", "Азовська Регата".

4 - 80 років від дня народження Ф.Х. Айзятулова (1925-1989), журналіста-фоторепортера. Працював фотокореспондентом в обласній студії телебачення, в редакції багатотиражної газети "Слово шахтера", співпрацював з редакціями газет "Социалистический Донбасс", "Вечерний Донецк", з видавництвами "Донбас", "Радянська Донеччина" та ін. Нагородженого орденами Вітчизняної війни II ступеня, Слави II ступеня, медалями.

- 70 років тому (1935) введено до дії 250-тонну піч № 1 на Маріупольському заводі "Азовсталь" (тепер ВАТ "Металургійний комбінат "Азовсталь").

- 65 років від дня народження В.К. Крата (1940), працівника культури, викладача, директора Донецького музичного училища, заслуженого працівника культури України.

- 65 років від дня народження О.А. Чиркіна (1940), донецького письменника. Автор повістей "Час возвращения", "Соленый песок", "Декабрь-январь, мыс Карбонара", "В Карфаген и обратно" та ін.

5 - 75 років від дня народження С.О. Гонтаря (1930), донецького скульптора, автора багатьох пам'ятників, установлених у містах і населених пунктах Донецької області.

- 70 років від дня народження Т.Д. Котової (1935), актриси Донецького обласного російського театру юного глядача, заслуженої артистки УРСР.

6- 85 років тому (1920) засновано Маріупольський краєзнавчий музей.

7 - 75 років від дня народження Г.Т. Голобородька (1930), викладача народознавства Донецького вищого училища культури, заслуженого працівника культури УРСР.

11 - 100 років від дня народження М.І. Трубіцина (1905-?), Героя Радянського Союзу. Після війни жив у Краматорську. Працював директором міжнародного відділення кінопрокату.

15 - 95 років від дня народження А.М. Котляревського (1910), українського органіста, музикознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР. У 1968-1970 рр. працював у Донецькому музично-педагогічному інституті (нині Донецька державна музична академія ім. С.С. Прокоф'єва).

- 85 років від дня народження М.М. Кібкалова (1920), Героя Радянського Союзу. В Радянську Армію призивався в 1938 р. Горлівським ДВВК Донецької області.

- 85 років від дня народження М.П. Логвіненка (1920-1974), Героя Радянського Союзу. Після війни навчався у Донецькому інституті торгівлі (нині Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського), який закінчив у 1961 році. Жив у Києві.

16 - 110 років від дня народження І.Є. Коробчанського (1895-1956), фахівця в галузі коксохімії, професора Донецького політехнічного інституту

(нині Донецький національний технічний університет), члена-кореспондента АН України.

- 80 років від дня народження В.П. Міронова (1925-1988), першого секретаря Донецького обкому КПРС.

- 90 років від дня народження Г.С. Шупика (1915), Героя Радянського Союзу. До війни закінчив технікум в Артемівську. Працював техніком на заводі в Костянтинівці.

17 - 95 років від дня народження М.М. Воронкова (1910-?), Героя Радянського Союзу. Народився в Макіївці.

20 - 95 років від дня народження Л.А. Аренсбурга (1910-1991), журналіста, працював у редакції газети "Знамя индустрии", з березня 1952 р. – інженером заводу "Автоскло", нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями "За оборону Кавказа", "За победу над Германией" та ін.

- 85 років від дня народження Л.М. Боброва (1920), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Райське (нині смт Дружківської міськради).

- 65 років від дня народження І.А. Скіданя (1940), гірничого інженера-шахтобудівника, завідуючого кафедрою нарисної геометрії та інженерної графіки Донецького національного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук, професора, заслуженого працівника народної освіти України.

23 - 85 років від дня народження М.С. Щербіни (1920-1981), Героя Радянського Союзу. Народився у Дебальцевому.

25 - 75 років від дня народження І.О. Алфьорова (1930-1978), українського архітектора, лауреата державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка. Народився у Костянтинівці.

27 - 85 років від дня народження І.Ф. Войтенка (1920), Героя Радянського Союзу. Народився у Красному Лимані.

- 80 років від дня народження І.І. Полянчикіна (1925-1944), Героя Радянського Союзу. До війни жив у Макіївці, працював на шахті.

- 75 років від дня народження Р.І. Новікової (1930), лікаря, професора кафедри анестезіології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора, заслуженого працівника народної освіти України, нагородженого Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Цього місяця виповнюється:

- 135 років від часу (1870), як на території Маріупольського повіту почала діяти земська пошта.

- 95 років від дня народження В.Я. Антропова (1910-1943), Героя Радянського Союзу. Помер у госпіталі, похований у Макіївці, де його ім'ям було названо вулицю, школу № 2, дитячу бібліотеку.

ЛЮТИЙ

1 - 80 років від дня народження В.В. Фоміна (1925), Героя Радянського Союзу. Народився в Артемівську.

- 40 років від дня народження В.Я. Писарева (1965), соліста і художнього керівника Донецького державного академічного російського театру опери та балету ім. А.Б. Солов'яненка, народного артиста України, лауреата Міжнародних конкурсів, володаря премії ЮНЕСКО "Кращий танцівник світу - 95", лауреата премії "Людина року - 1996, 1997" у номінації "Діяч культури і мистецтв року", володаря призу "Тріумф", члена Спілки театральних діячів України.

- 100 років тому (1905) у селищі Щербинівського рудника (тепер м. Дзержинськ) було відкрито Свято-Макарівський храм.

2 - 75 років тому (1930) Президія ВРНГ СРСР прийняла постанову про будівництво нового металургійного заводу в Маріуполі (нині ВАТ "Металургійний комбінат "Азовсталь").

3 - 85 років від дня народження Ф.У. Чернікова (1920-1971), Героя Радянського Союзу. До війни працював електрослюсарем на шахті у Горлівці. Після війни жив у Горлівці, працював на шахті ім. М.І. Калініна.

4 - 70 років від дня народження І.Г. Гринцова (1935), державного діяча, народного депутата України. Народився в с. Павловське Мар'їнського району.

7 - 65 років від дня народження Ю.В. Наумова (1940), журналіста, маріупольського краєзнавця, збирача та активного пропагандиста знань про Приазов'я.

13 - 75 років від дня народження В.П. Полоника (1930-2001), українського скульптора, народного художника УРСР. Народився в с. Привілля Слов'янського району. Автор творів "В забої", "Шахтар Донбасу", "Весна", "Письменник Павло Байдебур", пам'ятників В.І. Леніну в Макіївці та Горлівці,

художнику А.І. Куїнджі в Маріуполі, композитору С.С. Прокоф'єву в с. Красне.

14 - 150 років від дня народження В.М. Гаршина (1855-1888), російського письменника-гуманіста. Народився в маєтку Приємна Долина Бахмутського повіту Катеринославської губернії (нині Артемівського району).

Див.: 140 років від дня народження В.М. Гаршина (1855-1888)// Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 15-17.

- 95 років від дня народження П.Л. Чебаліна (1910-1984), донецького письменника. Автор романів "Еще шла война", "Верность", "Черноокая, чернобровая" та ін.

15 - 95 років від дня народження С.Д. Головача (Головачова) (1910-1974), Героя Радянського Союзу. Народився у Краматорську.

- 85 років від дня народження В.К. Вітіна (1915-1942), Героя Радянського Союзу. Загинув у бою 8 лютого 1942 р. у районі с. Бондарне Артемівського району в складі танкового екіпажу знищив мінометну батарею, декілька автомашин ворога.

- 85 років від дня народження М.І. Шатілова (1920), журналіста, працював власним кореспондентом газети "Социалистический Донбасс", редактором газети Новокраматорського машинобудівного заводу "За технический прогресс", нагородженого орденами Вітчизняної війни II ступеня, Червоної Зірки, "За мужність", медалями.

- 65 років від дня народження Д.Я. Карпенко (1940), фізика-теоретика, старшого наукового співробітника Донецького фізико-технічного інституту ім. О.О. Галкіна НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора.

16 - 60 років тому (1945) засновано Донецький завод ремонту транспортного устаткування.

18 - 75 років від дня народження В.О. Землянського (1930), соліста Донецького державного академічного російського театру опери та балету ім. А.Б. Солов'яненка, народного артиста України. Виконував головні партії в операх "Набукко", "Отелло", "Риголетто" та ін. У його репертуарі більше десяти циклів пісень та романсів на вірші Шевченка, Сосюри, Тютчева, Єсеніна.

- 55 років від дня народження Р.Ю. Мартинової (1950), українського педагога, члена-кореспондента Академії педагогічних наук України. З 1993 р. працює директором Інституту методів навчання іноземним мовам АПН України. Народилася у Донецьку.

19 - 140 років від дня народження Г.М. Висоцького (1865-1940), українського вченого в галузі лісівництва, ґрунтознавства, геоботаніки та гідрології АН УРСР. З 1892 р. працював на Великоанадольській ділянці експедиції Лісового департаменту під керівництвом В.В. Докучаєва. Вніс значний вклад у степове лісорозведення у Донбасі.

20 - 65 років від дня народження М.І. Вайнштейна (1940-1981), українського живописця. Працював у галузі станкового живопису. Автор картин "Шахи", "Брати", "Вчителька Марта Василівна", "Оля", "За врожай. Хлібороби України", "Дашенька", "Ранок" та ін. Народився у Дружківці.

21 - 85 років від дня народження В.І. Козловського (1920), Героя Радянського Союзу. До війни жив у Макіївці.

23 - 95 років від дня народження І.П. Красозова (1910-1978), громадського діяча та вченого, кандидата технічних наук, Героя Соціалістичної Праці, заслуженого шахтаря УРСР. Народився у с. Мангуш Першотравневого району.

27 - 100 років від дня народження С.Л. Карася (1905-1963), Героя Радянського Союзу. До війни жив і працював у Маріуполі.

- 80 років від дня народження Ю.Є. Коритного (1925), журналіста, працював учителем, згодом співробітником у газеті "На страже Заполяр'я", кореспондентом Мурманського радіо та радіостанції "Маяк".

- 70 років від дня народження О.Л. Геллера (1935), інженера-металурга, професора кафедри фізичного матеріалознавства Донецького національного технічного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук.

БЕРЕЗЕНЬ

2 - 55 років від дня народження О.О. Малінки (1950), донецького художника-мариніста, члена Спілки художників України.

3 - 65 років від дня народження М.І. Бойка (1940), фізіолога рослин, завідуючого кафедрою фізіології рослин Донецького національного університету, викладача вищої школи, доктора біологічних наук, доцента.

4 - 75 років від дня народження Г.С. Крамаренко-Кириліної (1930), артистки балету, балетмейстера-постановника Донецького державного російського академічного театру опери та балету, педагога, народної артистки УРСР, нагородженої орденом "Знак пошани", Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медалями.

- 70 років від дня народження В.Г. Щербаківа (1935), російського і українського актора, народного артиста УРСР. Нині працює у Львівському драматичному театрі Української армії. Народився у Горлівці.

5 - 75 років від дня народження М.Д. Прокопенка (1930), гірничого інженера, завідуючого відділу з проблем регіональної економіки інституту економіки промисловості НАН України, наукового працівника, доктора економічних наук, професора, лауреата премії АН УРСР ім. О.Г. Шліхтера, академіка Академії інженерних наук України.

10 - 75 років від дня народження М.Ю. Левицького (1930), спортивного журналіста, директора із зв'язків з громадськістю ФК "Шахтар", члена Спілки письменників СРСР. Працював у газетах "Социалистический Донбасс", "Советский спорт", "Известия", ТАСС-РАТАУ, "Киевские ведомости", спортивним коментатором обласного телебачення, України, СРСР. Провів понад 700 телерадіорепортажів з Олімпійських ігор, чемпіонатів світу та Європи, універсіад, чемпіонатів СРСР та України з футболу.

13 - 65 років від дня народження О.О. Мамчина (1940), українського архітектора, лауреата премії Ради Міністрів СРСР (1977). У 1966-1974 рр. працював керівником групи конструкторів інституту "Донбасцивільпроект", у 1974-1980 рр. – головним конструктором інституту "Донецькпроект". З 1980 р. – головним інженером "Донецькпроекту".

15 - 95 років від дня народження Я.С. Студенникова (1910-1987), Героя Радянського Союзу. Працював в органах МВС. Після війни жив у Макіївці.

- 90 років від дня народження О.Д. Шумського (1915-1943), Героя Радянського Союзу. До війни працював на шахті у Горлівці.

- 55 років від дня народження В.Ю. Пучкова (1950), українського письменника, члена Спілки письменників України, нині – головного редактора міської газети "Вечерний Николаев". Народився у Слов'янську.

20 - 60 років від дня народження М.П. Гребняка (1945), лікаря, професора кафедри гігієни Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук.

21 - 110 років від дня народження І.Л. Ле (літ. псевд. Мойся) (1895-1978), українського радянського письменника. Народився у с. Мойсинці Іркліївського району Черкаської області. В кінці 20-х рр. жив і працював у Донбасі, редагував журнал "Забой" (нині "Донбас"), робітнича тема (переважно донецька) розкрита в творах "Ритми шахтьорки", "Інтеграл", "Два дні на Новокраматорці" та ін.

22 - 90 років від дня народження М.П. Скачкова (1915-1944), Героя Радянського Союзу. Народився у Дзержинську.

23 - 105 років від дня народження О.П. Селівановського (1900-1937), російського письменника, організатора літературного руху в Донбасі, засновника письменницької організації та редактора журналу "Забой" (нині "Донбас").

Див.: Олексій Павлович Селівановський: До 100-річчя від дня народження // Календар знаменних і пам'ятних дат Донецької області. 2000 рік. – Донецьк, 1999. – С. 27-29.

27 - 75 років від дня народження І.Ф. Авер'янова (1930), електрозварника ВАТ "Точмаш", Героя Соціалістичної Праці.

29 - 65 років від дня народження В.Г. Шлопова (1940), лікаря, професора кафедри анатомії Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук.

31 - 70 років від дня народження Г.Л. Гордасевич (1935-2001), української письменниці, члена Спілки письменників України. Автор поетичних збірок "Веселка на тротуарах", "Наречена сонця", "Високе полум'я", "Слід зірниць", книг, повістей та оповідань "Відцвіла шипшина", "Твій тихий дім", "Двадцять років і один день" та ін. Довгий час жила і працювала в Донецьку.

- 80 років тому (1925) вийшов у світ перший номер районної газети Новоазовського району "Родное Приазовье".

КВІТЕНЬ

1 - 110 років тому (1895) засновано Дебальцівський механічний завод.

1-6 - 85 років тому (1920) 99 делегатів Донецької губернії брали участь у I Всеросійському установчому з'їзді гірничих робітників.

2 - 75 років тому (1930) почалося будівництво Зуївської електростанції. 30 жовтня 1931 р. вона дала перший електричний струм.

5 - 85 років від дня народження М.І. Боброва (1920-1951), Героя Радянського Союзу, уродженця Краматорська. Після демобілізації жив і працював у Краматорську.

6 - 70 років від дня народження М.О. Іванова (1935), донецького художника.

8 - 75 років від дня народження Л.Г. Аніщенко (1930), лікаря, асистента кафедри хірургії № 1 факультету післядипломного викладання Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук.

9 - 75 років тому (1930) прийнята постанова Пленуму ЦК КП(б)У "Про вугільну промисловість", де намічалися заходи щодо механізації шахт, зниження собівартості вугілля та підвищення його якості, укріплення дисципліни праці, підготовки кадрів та забезпечення шахт Донбасу робочою силою.

10 - 85 років від дня народження П.М. Жука (1920), українського архітектора, заслуженого архітектора УРСР. У 1964-1980 рр. працював у проектному інституті "Донецькпроект". З 1981 р. – викладач Макіївського інженерно-будівельного інституту (нині Донбаська національна академія будівництва та архітектури). Автор забудов проспектів: Комсомольського, Ілліча та Леніна, бульвару Пушкіна, житлового масиву Шахтобудівельник, будинку інституту "Дондіпровуглемаш".

10-12 - 820 років тому (1185) відбулася одна з битв Ігоря Святославича з половцями біля селища Гола Долина Слов'янського району.

11 - 80 років від дня народження І.П. Кармановського (1925), Героя Радянського Союзу. Живе у Маріуполі, працював інструментальником на комбінаті "Азовсталь".

14 - 95 років від дня народження М.М. Мазая (1910-1941), сталевара Маріупольського металургійного заводу ім. Ілліча, новатора в металургійній промисловості. Загинув від рук німецько-фашистських окупантів.

- 85 років від дня народження К.Г. Трембача (1920-1959), Героя Радянського Союзу. Після війни жив і працював у Шахтарську.

16 - 85 років тому (1920) у Луганську відбувся Перший з'їзд комсомолу Донбасу. Створена Донецька спілка комсомолу.

17 - 75 років від дня народження В.І. Груби (1930), гірничого інженера-електромеханіка, завідуючого кафедрою гірничої електротехніки та автоматики Донецького національного технічного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук, професора, заслуженого працівника вищої школи УРСР, академіка Української технологічної академії.

- 55 років від дня народження Г.М. Олемпюка (1950-1995), донецького художника, члена Спілки художників України. Автор творів "Інтернат.

Батьківський день", "Соломея", "Прощання", "Сухе дерево", "Голова Іоанна Хрестителя", "Натюрморт" та ін.

18 - 85 років від дня народження В.В. Зайцева (1920), Героя Радянського Союзу. До війни жив у м. Сталіно (Донецьк).

19 - 80 років від дня народження О.З. Смолярової (1925), російської та української актриси, народної артистки УРСР. Народилася в Маріуполі.

20 - 100 років від дня народження Ф.О. Гринкевича (1905-1943), командира 32-ї гвардійської танкової бригади, гвардії полковника, який загинув смертю хоробрих при визволенні Донбасу. На його могилі в Донецьку встановлено пам'ятник, його ім'ям названо вулицю.

- 100 років від дня народження Є.О. Лимаря (1905-1972), українського архітектора і художника. Проектував залізничний вокзал в Ясинуватій.

- 85 років від дня народження К.С. Усенка (1920), Героя Радянського Союзу. Народився в сел. Кіровське Шахтарського району.

- 65 років від дня народження Є.В. Степанова (1940), гірничого техника, гірника очисного забою ДВАТ "Шахта ім. М.І. Калініна" ДХК "Донвугілля", заслуженого шахтаря УРСР, нагородженого орденами Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", медалями.

21 - 80 років від дня народження І.М. Овчаренка (1925), вчителя, журналіста, відомого краєзнавця Донеччини, збирача та активного пропагандиста знань про Слов'янщину, лауреата обласної літературної премії ім. В. Сосюри, відмінника народної освіти УРСР, нагородженого орденами Вітчизняної війни I ступеня, "Знак Пошани", медалями.

24 - 95 років від дня народження О.А. Діамантопула (Ріоніс) (1910-1976), грецького поета, перекладача. Працював викладачем грецької мови в Маріупольському гірничому технікумі.

25 - 80 років від дня народження В.М. Ситника (1925-1945), Героя Радянського Союзу. Народився у смт Луганське Артемівського району.

27 - 70 років від дня народження Є.А. Якубенка (1935), техника, токаря-карусельника ВАТ "Донецьктормаш", Героя Соціалістичної Праці, нагородженого орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Цього місяця виповнюється:

- 70 років від часу відкриття (1935) у м. Сталіно (Донецьк) музичного технікуму (нині Донецьке музичне училище).

ТРАВЕНЬ

1 - 85 років від дня народження Є.П. Лисенка (1920-1944), Героя Радянського Союзу. Народився у Краматорську.

- 75 років тому (1930) засновано Маріупольський новотрубний завод.

2 - 65 років від дня народження С.І. Табачнікова (1940), лікаря, завідуючого кафедрою психіатрії, психології та наркології з курсом сексології факультету післядипломної освіти Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора, члена Нью-Йоркської Академії Наук.

1-4 - 110 років тому (1895) відбувся страйк робітників Альбертівського рудника біля Горлівки.

5 - 85 років тому (1920) вийшла в світ газета "Красная беднота" (нині Красноармійська регіональна газета "Маяк").

- 65 років від дня народження О.П. Кричевського (1940), інженера-будівника, професора кафедри залізобетонних конструкцій, основи та фундаменту Донбаської національної академії будівництва та архітектури, лауреата премії Ради Міністрів СРСР.

8 - 100 років від дня народження І.М. Середи (1905-1941), Героя Радянського Союзу. В дитячі роки працював коногоном на шахті в Донбасі.

9 - 90 років від дня народження М.І. Кухаренка (1915), Героя Радянського Союзу. Народився на хуторі Ганно-Миколаївка Олександрівського району.

- 65 років від дня народження В.А. Цимбала (1940), донецького краєзнавця, збирача та активного пропагандиста знань про вугільні підприємства Рутченківки (Донецьк).

14 - 70 років від дня народження І.О. Ялі (1935), завідуючого кафедрою філософії Донецького державного університету економіки та торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського, викладача вищої школи, доктора філософії, професора.

19 - 100 років від дня народження С.А. Кручакова (1905-1969), українського живописця. Працював у галузі станкового живопису. Народився в Маріуполі.

20 - 95 років від дня народження М.Г. Вайнруби (1910), Героя Радянського Союзу, генерал-лейтенанта. Брав участь у стратегічній наступальній операції "Визволення Донбасу" в липні-вересні 1943 р.

- 85 років від дня народження Є.А. Алехновича (1920-1945), Героя Радянського Союзу. Народився у с. Троїцько-Харцизьк (нині смт Донецької обл.). Його ім'ям названо вулиці у Зугресі і Харцизьку. На майдані в Зугресі встановлено пам'ятник. Його ім'ям названа одна з харцизьких шкіл.

- 70 років від дня народження В.В. Пака (1935), завідувача кафедри вищої математики Донецького національного технічного університету, доктора технічних наук, професора, академіка Інженерної академії України, лауреата Державної премії СРСР. Народився в Донецьку.

- 65 років від дня народження А.Д. Олексієва (1940), наукового працівника, директора відділення фізико-технічних гірничих проблем при Донецькому фізико-технічному інституті ім. О.О. Галкіна, доктора технічних наук, професора, заслуженого шахтаря України, академіка Академії гірничих наук України, Російської Академії природознавчих наук, члена Міжнародної Академії наук мистецтв, лауреата Державної премії України, премії "Золота фортуна".

21 - 40 років тому (1965) засновано Інститут прикладної математики і механіки НАН України (до 1970 року – Донецький обчислювальний центр).

25 - 65 років від дня народження В.С. Шептухи (1940), журналіста, заступника головного редактора газети "Донеччина", відомого краєзнавця. Автор краєзнавчої сторінки "Рідний край" газети "Донеччина".

28 - 110 років тому (1895) засновано Костянтинівський хімічний завод.

- 40 років тому (1965) засновано на базі Донецького педагогічного інституту Донецький державний університет (нині Донецький національний університет).

29 - 70 років від дня народження В.А. Морзака (1930), гірничого інженера, почесного шахтаря СРСР, нагородженого орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани". Працював директором шахтоуправління "Жовтневе".

30 - 90 років від дня народження Б.Н. Панченка (1915-1985), Героя Радянського Союзу. Народився в Макіївці. Після війни жив у Макіївці, працював на металургійному заводі. Почесний громадянин міста. Засновано перехідний кубок імені Героя за першість міста з волейболу.

- 85 років від дня народження К.М. Чернявського (1920), художника-графіка, живописця, автора полотен "Ставропольская пристань", "Выгрузка гравия", "Сталинградский порт", які експонуються у Третьяковській художній галереї (м. Москва).

31 - 100 років від дня народження І.І. Бридька (1905-1980), донецького шахтаря, двічі Героя Соціалістичної Праці, ініціатора введення в лаві виробничого циклу.

- 40 років тому (1965) розроблено проект будівництва Донецького ботанічного саду.

Цього місяця виповнюється:

- 115 років від дня народження І.Т. Кирилкіна (1890-1942), першого директора Новокраматорського машинобудівного заводу (нині АТ "НКМЗ").

- 90 років від дня народження П.П. Нефьодова (1915-1943), Героя Радянського Союзу. До війни працював у колгоспі, потім на металургійному заводі у Маріуполі.

- 70 років від дня пуску (1935) стану "630" на Макіївському металургійному заводі ім. С.М. Кірова.

- 60 років від часу заснування (1945) Донецького енергозаводу.

- 40 років від часу заснування (1965) Донецького наукового центру НАН України.

- 215 років від часу заснування (1790) с. Горіхове Макіївської міськради (в минулому с. Болдареве).

ЧЕРВЕНЬ

2 - 110 років тому (1895) засновано Горлівський машинобудівний завод ім. С.М. Кірова.

Див.: 100 років від дня заснування Горлівського машинобудівного заводу ім. С.М. Кірова // Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 20-22.

5 - 75 років від дня народження С.І. Пріня (1930), донецького художника.

9 - 85 років від дня народження П.Н. Жилицького (1920-1970), українського архітектора, заслуженого архітектора УРСР, лауреата державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка. Автор адміністративного будинку в Донецьку (1954-1955), палацу культури в смт Новоекономічне (1956-1957).

- 85 років від дня народження М.М. Павленкова (1920), Героя Радянського Союзу. Народився у смт Троїцько-Харцизьк Харцизької міськради.

- 185 років тому (1820) О.С. Пушкін, проїжджаючи з родиною генерала М.М. Раєвського з Катеринослава на Кавказ через донецьке Приазов'я, за припущенням, побував у Маріуполі.

12 - 90 років від дня народження Ф.С. Худушина (1915-1995), журналіста, нагородженого орденами Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", медалями. Працював завідувачим відділом пропаганди обласної газети "Социалистический Донбасс", редактором обласної газети "Комсомолец Донбасса", завідувачим відділом пропаганди газети "Советская Россия", заступником головного редактора журналу "Коммунист Украины", головним редактором видавництва "Мысль".

- 75 років тому (1930) засновано Донецький державний медичний інститут ім. М. Горького (нині Донецький державний медичний університет).

Див.: 65 років тому (1930) засновано Донецький медичний інститут // Знамennі і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 23-24.

13 - 95 років від дня народження С.В. Ратнера (1910-1992), українського композитора, диригента і педагога. З 1948 р. викладав у Донецькому музичному училищі. Автор опери "Хитрий наса", балетів "Сонце зі сходу", "Майя", "Поєма про весну", "Симфонія Донбасу", концертів, камерно-інструментальних творів, музики до вистав.

Див.: 85 років від дня народження С.В. Ратнера (1910-1992) // Знамennі і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 25-26.

14 - 110 років тому (1895) засновано Єнакіївський металургійний завод.

Див.: 100 років від дня заснування Єнакіївського металургійного заводу // Знамennі і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 27-28.

18 - 80 років від дня народження В.І. Ковалевської (1925), конструктора гірничих машин, шахтних вентиляторів, головного конструктора проекту Донецького державного науково-дослідного, проектно-конструкторського та експериментального інституту "Донгіпровуглемаш", наукового працівника,

доктора технічних наук, заслуженого винахідника УРСР, лауреата Державної премії СРСР та ін.

20 - 85 років тому (1920) введено до дії Донецьку швейну фабрику ім. Володарського (нині АТЗТ "Донбас").

- 70 років від дня народження М.І. Тарапати (1935), лікаря-фізіолога, професора кафедри фізіології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора.

22 - 80 років від дня народження І.К. Панькова (1925), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Карло-Лібкнехтівськ Артемівської міськради.

- 70 років від дня народження В.І. Яковенка (1935), російського поета, члена Спілки письменників Росії. Автор поетичних збірок "Благословение", "Вечерние стога", "Вечерний разговор", "Голос земли", "Домик над Пахрой", "Земля колыбельная", "Посиделки", "Перед твоей красотой", "Флейта" та ін. Народився на хуторі Спасаловський Будьоннівського району м. Донецька.

24 - 80 років від дня народження М.П. Могильного (1925-1944), Героя Радянського Союзу. Народився на хуторі Михайлівка Володарського району.

28 - 80 років від дня народження М.О. Подзолкіна (1925-1999), українського журналіста, власного кореспондента газети "Социалистический Донбасс", нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома медалями "За отвагу", Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, знаками "Шахтарської слави" та ін.

29 - 65 років від дня народження О.П. Закревського (1940), лікаря, завідуючого психотерапевтичним відділенням Донецького обласного наркологічного диспансеру, заслуженого лікаря України, академіка Української екологічної академії наук.

30 - 65 років від дня народження В.В. Рубана (1940), доктора мистецтвознавства. Народився в сел. Хлібодарівка Волноваського району.

ЛИПЕНЬ

1 – 80 років від дня народження Л.Г. Бородіна (1925), Героя Радянського Союзу. Народився в Красному Лимані.

2 - 70 років від дня народження С.О. Федяєва (1935), донецького художника.

3 - 110 років від дня народження М.О. Рейзена (1895-?) – російського співака, колишнього соліста Большого театру, народного артиста СРСР, лауреата Державної премії СРСР. З 1903 по 1905 рр. жив в Артемівську.

- 65 років від дня народження А.Д. Поліщука (1940), шахтаря гірничого очисного забою дільниці № 3 ДВАТ "Шахта "Трудовская" ДХК "Донвугілля", заслуженого шахтаря УРСР, Героя Соціалістичної Праці, нагородженого орденом Леніна.

4 - 80 років від дня народження В.І. Глазунова (1925), Героя Радянського Союзу. Народився в Авдіївці.

- 65 років від дня народження Г.О. Демидової (1940), української і російської актриси, заслуженої артистки УРСР. Працює в Донецькому обласному російському драматичному театрі (м. Маріуполь).

5 - 65 років від дня народження С.М. Батіщева (1940), металурга, тренера-методиста спортшколи важкої атлетики профспілок "України" ім. Батіщева, заслуженого майстра спорту СРСР, бронзового призера чемпіонатів світу з важкої атлетики (1966, 1967, 1969), срібного призера чемпіонатів Європи (1966, 1967, 1969), рекордсмена світу в жимі, нагородженого Почесною Грамотою Верховної Ради УРСР.

7 - 60 років від дня народження С.І. Харабет-Отченашенко (1945), актриси Донецького обласного російського драматичного театру (м. Маріуполь), заслуженої артистки УРСР.

8 - 60 років від дня народження П.А. Горбатого (1945), професора кафедри гірничих машин Донецького національного технічного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук, лауреата Державної премії УРСР.

9 - 55 років від дня народження В.Ф. Януковича (1950), державного та суспільного діяча, прем'єр-міністра України, доктора економічних наук. Народився в Єнакієвому.

10 - 95 років від дня народження П.Ф. Сіверова (1910), журналіста, автора збірок оповідань, нарисів, повістей "Новеллы о сердце", "Морские рассказы", "Северянка", "Весна в Донбассе", "Макар Мазай", "Шахтерская слава", "Звезды над морем", "Юность Артема", "Шахтерские повести", "Властины камня и огня" та ін. Працював у редакції журналу "Литературный Донбасс".

11 - 110 років від дня народження П.Г. Безпощадного (1895-1968), поета, шахтаря. З 12 років почав працювати на шахтах Донбасу. У 20-х рр. друкувався в газеті "Кочегарка" та журналі "Забой". У 1930 році вийшла у світ перша

збірка віршів "Каменная книга". Автор збірок "Наследие", "Родина", "Шахтерские песни", "Над шахтой летят журавли", "Всегда с Донбассом" та ін.

Див.: 100 років від дня народження П.Г. Безпощадного (1895-1968) // Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 29-34.

- 85 років від дня народження Є.М. Зубцова (1920-1986), українського композитора, заслуженого діяча мистецтв УРСР. Народився в Єнакієвому.

- 70 років від дня народження І.В. Лацанича (1935), українського диригента, народного артиста УРСР. У 1970-1975 рр. головний диригент Донецького театру опери та балету. За його диригуванням здійснено вистави: "Ярослав Мудрий" Ю. Мейтуса, "Десять днів, що сколихнули світ" М. Кармінського, "Тангейзф" Р. Вагнера, "Джоконда" А. Понк'єллі.

12 - 95 років від дня народження П.Ф. Кривоноса (1910-1980), Героя Соціалістичної Праці, видатного керівника залізничного транспорту, ініціатора стахановського руху на залізниці. З 1937 р. працював начальником депо Слов'янська, начальником Південно-Донецької, пізніше Північно-Донецької залізниць.

13 - 75 років від дня народження А.Г. Лаптева (1930), інженера-механіка, директора Донецького державного науково-дослідного, проектно-конструкторського та експериментального інституту комплексної механізації шахт "Донгіпровуглемаш", доктора технічних наук, заслуженого машинобудівника України, академіка Академії інженерних наук України, лауреата Державної премії СРСР, нагородженого орденом Дружби народів, Відзнакою Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня, медалями.

- 60 років від дня народження Г.М. Чайки (1945), артистки балету, головного балетмейстера Донецького академічного українського музично-драматичного театру, заслуженої артистки УРСР.

15 - 85 років від дня народження К.М. Павлова (1920), Героя Радянського Союзу. Народився в Донецьку.

16 - 80 років від дня народження О.С. Авербаха (1925), донецького архітектора, члена Спілки архітекторів СРСР, лауреата премії Ради Міністрів СРСР.

18 - 105 років від дня народження А.Б. Кагана (1900-1980), журналіста. З 1943 р. працював заступником редактора, відповідальним редактором у газетах "Социалистический Донбасс", "Радянська Донеччина", видавництві "Донбас". Автор багатьох книг про людей Донеччини.

- 85 років тому (1920) вийшла в світ газета "Молодой Донбасс" (пізніше "Юный шахтер", "Молодой шахтер", "Молодой рабочий", "Комсомолец Донбасса", "Акцент").

Див.: "Акценту" – 80 років! // Календар знаменних і пам'ятних дат Донецької області. 2000 рік. – Донецьк, 1999. – С. 29-31.

- 70 років від дня народження В.Я. Спорихіна (1935), завідуючого кафедрою автоматизованих систем управління Донецького технічного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук, професора, академіка Нью-Йоркської Академії Наук, Петровської академії наук та мистецтва, віце-президента і академіка Української технологічної академії.

20 - 75 років від дня народження Г.І. Лаврика (1930), українського архітектора, доктора архітектури, професора. Проектував комплекс будинку інвалідів у Слов'янську (1958-1963), палац культури в Донецьку (1978-1984).

21 - 85 років від дня народження М.І. Глобіна (1920), Героя Радянського Союзу. До війни закінчив Єнакіївський металургійний технікум. Працював льотчиком-інструктором Горлівського аероклубу.

23 - 65 років від дня народження Г.Ф. Мартинова (1940), гірничого інженера, директора ДВАТ "Шахта ім. М.І. Калініна ДХК "Донвугілля", кандидата економічних наук, заслуженого шахтаря України.

25 - 95 років від дня народження П.А. Яблуновського (1910-1984), українського живописця. Автор творів "Гриби", "Кримський пейзаж", "Про нас пишуть", "Комбайнери" та ін. Народився в Харцизьку.

26 - 75 років від дня народження І.О. Верещагіна (1930), педіатра-інфекціоніста, професора кафедри дитячих інфекцій Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, нагородженого Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

27 - 90 років від дня народження П.Я. Дорошенка (1915-1944), Героя Радянського Союзу. Народився в сел. Райське Дружківської міськради.

- 75 років від дня народження І.О. Забродіна (1930), економіста, заступника голови правління АКБ "Київ". У 1970-1988 рр. – завідуючий Донецьким облфінвідділом, згодом міністр фінансів України. Нагороджений орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, "Знак пошани", медалями та ін.

28 - 100 років від дня народження М.О. Олександрова (1905-1971), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Гродівка (нині смт Красноармійського району). З 1946 року жив і працював у Донецьку.

- 75 років тому (1930) вийшла в світ багатотиражна газета "За уголь" трудового колективу шахти ім. Челюскінців ВО "Донецьквугілля".

29 - 95 років від дня народження І.Ф. Свеженцева (1910-1985), Героя Радянського Союзу. До війни працював на заводі точного машинобудування в Донецьку. Після війни жив і працював у Донецьку.

Цього місяця виповнюється:

- 90 років від часу страйків (1915) на рудниках горлівського району і на металургійному заводі "Уніон" у Макіївці.

- 70 років від часу заснування (1935) Єнакіївського коксохімічного заводу.

- 20 років від часу (1985), як поріднилися міста Донецьк і Таранто (Італія).

СЕРПЕНЬ

1 - 80 років від дня народження О.М. Кімбаровської (1925), лікаря, професора кафедри гістології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора.

3 - 80 років від дня народження Г.Н. Головіна (1925-1991), донецького письменника. Автор понад десяти книжок художньої прози, публіцистики: "Дружба", "Весенние родники", "Это могло не случиться", "Ясиновцы", "Парни твоих лет", "Четвертый старт", "Глубоким рейдом", "Исправление ошибки", "Рабочий ветер", "Лава" та ін.

Див.: 70 років від дня народження Геннадія Никифоровича Головіна (1925-1991) // Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 35-36.

5 - 55 років від дня народження Л.В. Одінцової (1950), української поетеси. Народилася в Донецьку.

6 - 85 років від дня народження В.Н. Шандули (1920), Героя Радянського Союзу. До війни працював токарем на заводі "Червоний металіст" у Слов'янську.

13 - 70 років від дня народження В.О. Кононенка (1935), донецького художника. Автор творів "Після зміни", "Інструктаж", "Зимові мережива", "Слов'яногірськ – здравниця Донбасу", "Хвилина мовчання" та ін.

16 - 95 років від дня народження І.В. Маширі (1910-1981), Героя Радянського Союзу. До та після війни жив і працював у радгоспі Мар'їнського району.

18 - 90 років від дня народження Л.О. Філіна (1915-1975), Героя Радянського Союзу. Народився в Горлівці.

19 - 85 років від дня народження В.І. Дегтярьова (1920-1993), першого секретаря Донецького обкому компартії (1963-1976), Героя Соціалістичної Праці.

20 - 90 років від дня народження Д.Ф. Тараскова (1915-1981), Героя Радянського Союзу. Народився в Горлівці.

24 - 60 років від дня народження О.Д. Маркіна (1945), інженера-механіка, професора кафедри промислової теплоенергетики Донецького національного технічного університету, викладача вищої школи, доктора технічних наук, професора.

25 - 95 років від дня народження О.Ф. Засядька (1910-1963), радянського державного діяча, одного з керівників вугільної промисловості, Героя Соціалістичної Праці, нагородженого орденами Леніна, орденом Трудового Червоного Прапора, медалями.

26 - 95 років від дня народження І.І. Коробова (1910-1980), Героя Соціалістичної Праці. Створив нову технологію доменної плавки із застосуванням природного газу. Народився в Макіївці. У 1925-1929 рр. працював на Макіївському металургійному заводі.

- 60 років від дня народження С.Ш. Лернера (1945), шахтаря, гірничого очисного забою ДВАТ "Шахта ім. М.І. Калініна ДХК "Донвугілля", почесного шахтаря СРСР, нагородженого орденом Трудового Червоного Прапора.

28 - День шахтаря.

- День міста Донецька.

30 - 20 років тому (1985) шахта "Південнодонбаська" № 3 видала на-гора перше вугілля.

31 - 70 років тому (1935) вибійник шахти "Центральна-Ірміне" О.Г. Стаханов нарубував за зміну 102 тонни вугілля при нормі 7 тонн, встановив світовий рекорд. У вересні цього ж року він встановив новий рекорд – дав 227

тонн вугілля за зміну і став зачинателем могутнього руху новаторів під назвою стахановського.

Цього місяця виповнюється:

- 145 років від часу (1880), як на Щербинівському руднику (тепер шахта ім. Дзержинського ВО "Дзержинськвугілля") видано на-гора перше вугілля.

- 60 років від часу заснування (1945) ВО "Азовмаш" (нині концерн "Азовмаш").

- 60 років від часу введення до дії (1945) в Донецьку першого в СРСР заводу залізобетонних стояків для кріплення гірничих виробіток (нині Донецький завод залізобетонного шахтного кріплення).

ВЕРЕСЕНЬ

1 - 90 років від дня народження С.А. Харченка (1915-1944), Героя Радянського Союзу. До війни жив у сел. Оленівські Кар'єри (нині район Докучаєвська).

- 80 років від дня народження О.П. Заярного (1925-1996), українського журналіста, працював у міських газетах Горлівки, Шахтарська, власним кореспондентом газети "Радянська Донеччина", нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями та ін.

- 75 років від дня народження Б.В. Качури (1930), державного діяча. У 1976-1982 рр. – перший секретар Донецького обкому. У 1982-1990 рр. – заступник голови Комітету Верховної Ради України. Нагороджений орденами Леніна, Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани".

3 - 65 років від дня народження А.Г. Бабенка (1940), економіста, професора кафедри економіки Донецького національного університету, викладача вищої школи, доктора економічних наук.

- 65 років від дня народження П.В. Руденка (1940), донецького поета. Автор поетичних збірок "Крылья над морем", "Тепло родного берега", "Хлеб и уголь", "Позову – отзовись", "Ода любимой", "Дни черной звезды", "Добропольская сирень" та ін.

4 - 20 років від дня загибелі В.С. Стуса (1938-1985), українського поета. Дитинство і юність минули на Донеччині. Найважливіший етап становлення особистості припав на період навчання в Донецькому педагогічному інституті (нині Донецький національний університет).

5 - 90 років від дня народження М.С. Горкунова (1915-1943), Героя Радянського Союзу. До війни працював на заводі у Краматорську.

- 75 років від дня народження Г.Х. Мацуки (1930), директора Інституту молекулярної біології та генетики НАН України, доктора біологічних наук, професора, академіка НАН України, лауреата Державної премії України, лауреата премії академіка О.В. Палладіна. Народився в с. Сартана (м. Маріуполь).

7 - 80 років від дня народження П.І. Вігдергауза (1925), українського архітектора, лауреата Державної премії СРСР. За його проектами споруджено стадіон у Горлівці (1954, у співавторстві), експериментальну школу (1956), Будинок техніки радіомовлення (1972), житлові будинки в Донецьку.

8 - 50 років тому (1955) в Донецьку відкрито пам'ятник Т.Г. Шевченку. Автори пам'ятника скульптори М.К. Вронський, О.П. Олійник та архітектор В.О. Шарапенко.

9 - 75 років від дня народження Ю.О. Гуляєва (1930-1986), українського, російського співака, народного артиста СРСР. У 1956-1960 рр. був солістом Донецького державного театру опери та балету.

- 75 років від дня народження В.Г. Бар'яхтара (1930), провідного спеціаліста в галузі фізики магнітних явищ, доктора фізико-математичних наук, професора, заслуженого діяча науки УРСР, академіка АН України, віце-президента АН України. Народився в Маріуполі.

10 - 85 років від дня народження І.А. Складярова (1920), Героя Радянського Союзу. До війни працював на шахті "Червона зірка" у Торезі. Його ім'ям названа школа у селищі шахти "Червона Зірка".

- 75 років від дня народження І.О. Шевчука (1930), хіміка, завідуючого кафедрою аналітичної хімії Донецького національного університету, викладача вищої школи, доктора хімічних наук, професора, академіка Академії Наук вищої школи України, нагородженого орденом "Знак пошани", медалями.

12 - 85 років тому (1920) на Макіївському металургійному заводі була задута перша домна після звільнення Донбасу від білогвардійців.

13 - 70 років від дня народження В.О. Агафонова (1935), диригента оркестру Донецької обласної філармонії, заслуженого артиста УРСР.

- 70 років від дня народження С.О. Петренка (1935), шахтаря гірничого очисного забою ДВАТ "Шахта ім. М.І. Калініна" ДХК "Донвугілля", почесного

шахтаря СРСР, нагородженого орденом Дружби народів, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

- 55 років від дня народження Н.Є. Пензіної (1950), донецької художниці-керамістки, члена Спілки художників України.

14 - 90 років тому (1915) відбувся мітинг у Холодній Балці в Макіївці.

- 185 років тому (1820) в Маріуполі відкрито двокласне міське приходське училище.

15 - 70 років від дня народження І.І. Базилевського (1935), краматорського художника, члена Спілки художників України. Автор полотен: "Першопрохідники – розвідники надр", "Наша Леся", "Червоні гвоздики", "Атака відбита", "На рейді", "Старий причал" та ін.

15 - 75 років тому (1930) вийшов у світ перший номер газети "Ленинская правда" (нині "Снежнянская жизнь").

- 75 років тому (1930) вийшов у світ перший номер газети "Макеевский рабочий".

17 - 90 років від дня народження П.А. Бринька (1915-1941), Героя Радянського Союзу. Народився в Донецьку. Одна з вулиць Донецька названа його ім'ям, на шахті № 29 відкрита меморіальна дошка.

20 - 75 років від дня народження Ф.К. Папазова (1930), лікаря, завідуючого кафедрою загальної хірургії Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, доктора медичних наук, професора. Народився в с. Старомлинівка Великоновоселківського району.

24 - 80 років від дня народження Г.С. Глазова (1925), російського письменника. Автор збірок поезії і прози: "О друзьях-товарищах", "Острый угол", "Живу на земле", "Пласты", "Расшифровано временем", "Перед долгой дорогой", "Подробности неизвестны" та ін. Народився в Артемівську.

27 - 120 років тому (1885) введено до дії Макіївський труболиварний завод ім. В.В. Куйбишева.

28 - 75 років тому (1930) відкрито Донецький комерційний технікум.

30 - Всеукраїнський день бібліотек.

- 130 років від дня народження С.М. Сергєєва-Ценського (1875-1958), російського письменника, академіка Академії Наук СРСР, лауреата Державної

премії СРСР. Життя тісно пов'язане з Україною. Між 1897-1899 рр. неодноразово перебував у Святогірську.

Цього місяця виповнюється:

- 75 років від часу виходу в світ (1930) Костянтинівської газети "Знамя индустрии".

- 65 років від часу заснування (1940) Українського державного драматичного театру в Горлівці. Першим його режисером став П. Овдієнко. У складі трупі театру було 60 молодих талановитих акторів. У роки Великої Вітчизняної війни театр було евакуйовано на схід країни, після закінчення війни він був розформований і закритий.

ЖОВТЕНЬ

2 - 65 років від дня народження А.О. Купріна (1940), шахтаря, підземного гірничого монтажно-демонтажної дільниці ДВАТ "Шахта ім. Е.Т. Абакумова" ДХК "Донвугілля", заслуженого шахтаря України.

3 - 75 років від дня народження О.І. Дацька (1930), фізика, провідного наукового співробітника Донецького фізико-технічного інституту ім. О.О. Галкіна НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора.

- 70 років від дня народження Ю.Я. Косенка (1935), українського актора, заслуженого артиста УРСР. Працював у Донецькому театрі опери та балету. Нині викладає у Донецькій державній музичній академії ім. С.С. Прокоф'єва.

- 85 років тому (1920) на мітингу-концерті для червоноармійців у Бахмуті (нині Артемівськ) виступив Ф.І. Шаляпін.

4 - 65 років від дня народження В.В. Осокіна (1940), завідуючого кафедрою холодильної та торгівельної техніки Донецького державного університету економіки та торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського, викладача вищої школи, доктора технічних наук, професора, нагородженого медаллю Російської Академії природознавчих наук, присвяченої лауреату Нобелівської премії П.Л. Капиці.

5 - 340 років тому (1665) засновано с. Ямпіль Краснолиманського району.

7 - 85 років від дня народження М.І. Черкасова (1920-1981), журналіста. Працював літспівробітником газети "За металл", сценаристом кіностудії заводу "Азовсталь", нагородженого медалями "За отвагу" та ін.

8 - 80 років від дня народження Л.М. Кузьменкова (1925), маріупольського художника, члена Спілки художників України та СРСР. Жанрова різноманітність – станкові картини, портрет, пейзаж, книжкова графіка.

10 - 85 років від дня народження С.С. Нарбути (1920), журналіста, нагородженого орденами Вітчизняної війни II ступеня, Червоної Зірки, медалями. Працював заступником редактора міської газети "Макеевский рабочий", редактором багатотиражної газети "Кировец".

- 70 років тому (1935) введено до дії Маріупольський коксохімічний завод ім. 50-річчя СРСР (нині ВАТ "Маркохім").

11 - 90 років від дня народження П.Д. Діброва (1915), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Піскунівка Слов'янського району.

13 - 115 років від дня народження Р.Я. Терехова (1890-1979), радянського партійного і державного діяча. В 30-ті роки працював секретарем Донецького обкому партії.

14 - 75 років від дня народження І.М. Мельниченка (1930), донецького письменника, члена Спілки письменників України. Автор романів, повістей про людей Донеччини: "Пока ты молод", "Запах молний", "Черные абрикосы", "Правый берег", "Полцарства за коня" та ін., численних нарисів.

- 40 років тому (1965) у смт Седове відкрито меморіальний музей-кімнату Г.Л. Седова, полярного дослідника.

15 - 75 років від дня народження П.В. Новікова (1930), журналіста, відповідального секретаря редакції газети "Наша дача", заслуженого журналіста УРСР, нагородженого орденом Трудового Червоного Прапора, медалями.

- 55 років від дня народження Г.Ф. Скриннік (1950), заслуженої артистки України, актриси Донецького обласного академічного українського музично-драматичного театру.

19 - 60 років від дня народження В.І. Кочергіна (1945-1994), донецького поета. Автор поетичних збірок віршів та поем: "Переборення", "На межі чекання", "Напружена тиша", "Поле битви моєї", "Доки серце стукоче", "Коло довіри" та ін.

- 95 років тому (1910) у Маріуполі відбувся перший політ на біплані "Фарман".

20 - 75 років від дня народження О.Є. Погібка (1930), прохідника, почесного шахтаря СРСР, нагородженого орденом "Знак Пошани". Працював бригадиром прохідників шахтоуправління "Жовтневе".

- 60 років від дня народження О.Я. Гросова (1945), донецького поета, бібліотекаря, краєзнавця, лауреата літературної премії ім. В. Сосюри міжнародного співтовариства письменницьких спілок. У 1972-2003 рр. – працював у Донецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Н.К. Крупської. Автор збірок поезії та прози "Венок памяти", "Светлые ключи", "Россыпи", "Окна", "Только ты", "Зигзаг", "Дивосвіт бібліотек" та ін.

21 - 180 років тому (1825) Маріуполь відвідав імператор Олександр I на шляху з Криму до Таганрога.

22 - 135 років від дня народження І.О. Буніна (1870-1953), російського прозаїка та поета, лауреата Нобелівської премії. Навесні 1895 року відвідав Святі Гори. Під впливом побаченого ним було написано оповідання "На Дінці".

- 90 років тому (1915) на Макіївському коксобензолному заводі Пієтт введено до дії перше в світі експериментальне устаткування з виробництва азотної кислоти контактним засобом.

- 25 років тому (1980) утворено Будьоннівський район у Донецьку.

23 - 100 років від дня народження А.В. Ключчі (1905-1972), донецького письменника, літературного критика, члена Спілки письменників України. Автор трьох книг "Павло Безпощадний", "Ілля Гонімов", "Навколо свої люди", збірників оповідань "Шахтарське", "На 117 сажени", "Геретка". Як літературний і театральний критик друкувався в газетах "Радянська Донеччина", "Літературна Україна", журналах "Дніпро", "Донбас" та ін.

Див.: 90 років від дня народження Андрія Васильовича Ключчі (1905-1972) // Знаменні і пам'ятні дати на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 37-38.

- 60 років від дня народження В.В. Дорофієнка (1945), економіста, завідуючого кафедрою менеджменту в невиробничій галузі, професора Донецької державної академії управління, викладача вищої школи, доктора економічних наук, доцента, члена кореспондента Української академії інформатики.

24 - 65 років від дня народження Г.А. Тишкевича (1940), заслуженого художника України, голови правління Донецької обласної організації Спілки художників України, лауреата Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського. Автор творів "Одуванчики", "Рідна земля", "Левитанівський мотив", "Мій день", циклу робіт, присвячених пізнаванню істини, під назвами "Жах", "Подвиг", "Любов", "Боягузтво" та ін.

25 - 80 років від дня народження В.С. Чернишенка (1925), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Олександрівка Краснолиманського району.

- 70 років від дня народження В.І. Веселова (1935), журналіста, заслуженого журналіста УРСР, нагородженого Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медалями.

- 15 років тому (1990) заснована Донецька обласна бібліотечна асоціація.

26 - 70 років від дня народження О.М. Рудянського (1935), донецького композитора, професора кафедри композиції Донецького державного музичного університету, заслуженого діяча мистецтв України. Автор балетів "Піке у безсмертя", "Цілина", "Скорення вогню", опер "Край тюльпанів", "Данко", "Чумацький шлях Тараса", симфонічної поеми "Донбас", "Шкільного концерту для фортепіано і симфонічного оркестру" та ін.

27 - 80 років від дня народження Ф.Ф Ревенка (1925-1984), журналіста, нагородженого медалями "За победу над Германией" та ін. Працював заступником завідуючого відділом пропаганди та агітації Донецького обкому партії, заступником редактора газети "Социалистический Донбасс", "Радянська Донеччина",

- 75 років тому (1930) вийшов у світ перший номер грецької газети "Коллективистис" (м. Маріуполь).

29 - 115 років тому (1890) у Маріуполі відкрито першу міську лікарню на 15 ліжок. Її засновник – лікар І.І. Данилов.

- 65 років від дня народження А.Т. Кошкіна (1940), шахтаря, підземного гірника шахти "Бутівка-Донецька", заслуженого шахтаря УРСР, почесного шахтаря СРСР, нагородженого орденами Трудового Червоного Прапора.

Цього місяця виповнюється:

- 105 років від часу страйку (1900) шахтарів Прохорівських рудників Донецького басейну.

- 95 років від часу виходу в світ (1910) першого номера журналу "Первоцвіт", виданого учнями Маріупольської Олександрівської чоловічої гімназії.

- 75 років від часу відкриття (1930) в Донецьку перших трьох дитячих садків.

ЛИСТОПАД

1 - 90 років від дня народження Д.В. Осики (1915), Героя Радянського Союзу. Народився в Іловайську.

- 60 років тому (1945) відкрито Мангуську районну бібліотеку для дітей.

2 - 70 років від дня народження М.С. Пляцковського (1935-1991), російського журналіста, поета, драматурга. Трудову діяльність почав як співробітник багатотиражної газети "За металл" Єнакіївського металургійного заводу. Народився в Єнакієвому.

3 - 95 років від дня народження В.С. Довбишенка (1910-1953), українського режисера, педагога, заслуженого артиста УРСР. У 30-х роках працював в українських театрах Харкова, Донецька, Одеси, Луганська.

- 80 років від дня народження В.І. Давиденка (1925), соліста-співака, заслуженого артиста Латвійської РСР, заслуженого артиста УРСР, нагородженого орденами Вітчизняної війни II ступеня, Червоної Зірки, медалями. До виходу на пенсію – співак Донецького шахтарського ансамблю танцю "Донбасс".

7 - 75 років тому (1930) введено до дії Костянтинівський завод "Укрцинк". Видано перший цинк.

- 65 років від дня народження С.І. Селезньова (1940), інженера-технолога, генерального директора Донецького обласного дочірнього підприємства ДАК "Хліб України".

14 - 80 років тому (1925) засновано Донецький НДІ гігієни праці та профзахворювань.

17 - 70 років від дня народження С.П. Грекова (1935), гірничого інженера, провідного наукового працівника Науково-дослідного інституту гірничорятівної справи НВО "Респіратор", доктора технічних наук.

18 - 75 років від дня народження Г.Д. Мінаєва (1930), агронома, голови асоціації "Донецьковочепром", заслуженого працівника сільського господарства, Героя Соціалістичної Праці, нагородженого орденами Леніна, Жовтневої Революції та Трудового Червоного Прапора.

19 - 80 років від дня народження М.Д. Кривенка (1925), тренера-викладача середньої дитячої юнацької спортивної школи "Шахтар", майстра спорту СРСР,

нагородженого орденами Вітчизняної війни I ступеня, Червоної Зірки, Слави III ступеня, медалями.

21 - 80 років від дня народження В.І. Отяна (1925-1994), журналіста, нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями. Працював завідуючим промисловим відділом, заступником редактора газети "Енакиевский рабочий".

21 - 65 років від дня народження С.М. Антонюка (1940), лікаря, завідуючого кафедрою хірургічних захворювань № 2 факультету післядипломної освіти Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук.

27 - 80 років від дня народження Н.В. Мордюкової (1925), російської кіноактриси, народної артистки СРСР, лауреата Державної премії СРСР. Народилася у станиці Костянтинівська Донецької області.

Цього місяця виповнюється:

- 75 років від часу введення до дії (1930) Маріупольського рибоконсервного заводу потужністю 6 мільйонів банок консервів на рік.

- 70 років від часу (1935), як на шахті ім. Орджонікідзе тресту "Макіїввугілля" встановлена перша вітчизняна підйомна машина з електричним приводом, виготовлена на Новокраматорському заводі.

ГРУДЕНЬ

2 - 35 років тому (1970) за виконання восьмого п'ятирічного плану розвитку народного господарства і особливо в галузі важкої індустрії Донецька область нагороджена другим орденом Леніна.

4 - 70 років від дня народження В.А. Бахарєва (1935), диригента хору, завідуючого кафедрою хорового диригування Донецької державної музичної академії ім. С.С. Прокоф'єва, викладача вищої школи, кандидата педагогічних наук, професора, заслуженого діяча мистецтв України, члена-кореспондента Петровської академії наук і мистецтв (м. Санкт-Петербург, 1996), лауреата премії ім. С.С. Прокоф'єва.

5 – 80 років від дня народження М.А. Бочарова (1925), журналіста, працював вчителем креслення та малювання у школах Донецька, головним художником обласного комітету по телебаченню та радіомовленню, нагородженого орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями "За взяття Берліна", "За победу над Германией" та ін.

- 70 років від дня народження Ю.Ф. Петрушкіна (1935), донецького художника. Жанрова різноманітність – графіка, станковий живопис, скульптура, мозаїка, розпис та вітражі.

11 - 85 років від дня народження Є.М. Зубцова (1920-1986), українського композитора, заслуженого діяча мистецтв УРСР. Народився в Єнакієвому. Автор творів: балет "Вогонь і крила", симфонії, концерти для різних інструментів з оркестром, п'єси для естрадного оркестру, хори, пісні, музика до кіно та телефільмів.

- 80 років від дня народження М.Є. Гончарова (1925), прозаїка, журналіста, літературного критика. Почав друкуватися в 1950 р. З 1958 р. – на журналістській та видавничій роботі в Донецьку. Один з авторів серії книг-нарисів з історії підприємств та новобудов Донбасу "Были земли донецкой", "Донец идет через кряж" та ін.

15 - 85 років від дня народження В.Д. Стоєвої (1920), маріупольської художниці, члена Спілки художників України. Автор творів: "Морський прибій", "Рибалка", "Джульєтта", "Пієта Омара Хайяма", "Весняна дорога", "Осінь у горах" та ін.

17 - 85 років від дня народження В.І. Давидова (1920-1952), Героя Радянського Союзу. Народився в Донецьку.

18 - 130 років від дня народження І.О. Гонімова (Горош) (1875-1966), донецького письменника. Автор книжок "Старая Юзовка", "Соль земли", "Шахтарчук", "Дранг нах Остен", "На берегу Кальмиуса" та ін.

Див.: Літописець шахтарського краю: До 125-річчя від дня народження Іллі Олександровича Гонімова (1875-1966). – Донецьк, 1999. – С. 31-34.

22 - 100 років тому (1905) почалося Горлівське збройне повстання.

- 75 років від дня народження Г.Д. Дорофєєвої (1930), лікаря-педіатра, професора кафедри дитячих захворювань № 2 Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора.

- 65 років від дня народження Н.Ф. Іваницької (1940), лікаря, професора кафедри гігієни та екології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора.

24 - 65 років від дня народження Т.В. Кудінової (1940), лікаря, проректора з науково-дослідної роботи, завідуючої кафедрою фізіології та медичної підготовки Донецького державного інституту здоров'я, фізвиховання та спорту, викладача вищої школи, доктора медичних наук, старшого наукового

співробітника, почесного академіка Міжнародної академії людини в аерокосмічних системах.

25 - 90 років від дня народження Б.С. Нарбута (1915), Героя Радянського Союзу. Народився в Єнакієвому.

- 85 років від дня народження М.І. Савченка (1920-1985), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Прелесне Слов'янського району. Після війни жив і працював у Слов'янську.

26 - 75 років від дня народження В.Р. Сороки (1930), біохіміка, завідуючого кафедрою біохімії Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, викладача вищої школи, доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки та техніки України, академіка Української АН національного прогресу, Української екологічної Академії Наук, Нью-Йоркської Академії Наук.

27 - 100 років від дня народження С.М. Ніколенка (1905-1942), Героя Радянського Союзу. Народився у Харцизьку.

- 70 років від дня народження А.Л. Бурлюк (1935-1998), української та російської актриси, народної артистки УРСР. Деякий час працювала у Донецькому обласному академічному українському музично-драматичному театрі.

28 - 90 років від дня народження Л.Л. Шестакова (1915-1944), Героя Радянського Союзу. Народився в Авдіївці. Його ім'ям названо вулицю в місті.

- 85 років від дня народження М.О. Гревцова (1920), донецького письменника, члена Спілки письменників України. Автор збірок "Синие глаза", "Конец романа", повісті "Первый шаг", роману "Третьего не дано" та ін.

Див.: На крилах творчості: До 80-річчя від дня народження Миколи Олександровича Гревцова (1920) // Календар знаменних і пам'ятних дат Донецької області. 2000 рік. – Донецьк, 1999. – С. 34-36.

30 - 90 років від дня народження О.П. Ляшка (1915-2002), державного діяча. У 1960-1963 рр. був першим секретарем Донецького обкому компартії України, Герой Соціалістичної Праці.

- 75 років від дня народження А.І. Волкової (1930), української співачки, народної артистки УРСР. Працювала в театрах Ташкента, Мінська, Одеси. Народилася в Артемівську.

Цього місяця виповнюється:

- 145 років від часу введення до дії (1860) телеграфної лінії Одеса-Ростов, прокладеної через Маріуполь.

- 100 років від часу створення (1905) Юзівської районної Спілки робітничих депутатів.

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

- 215 років від дня народження Є.П. Ковалевського (1790 або 1792-1867), вітчизняного гірничого і державного діяча. У 1816-1826 рр. працював у Гірничому департаменті, проводив геологічні дослідження в Донбасі. Створив першу стратиграфічну схему і дав перший опис геології та корисних копалин Донецького басейну. Передбачив наявність у районі Бахмута (нині Артемівськ) покладів солі.

- 155 років від дня народження Д.В. Богадиці (1850-1906), грецького поета, суспільного діяча. Народився в с. Сартана (Маріупольська міськрада).

- 145 років від дня народження М.С. Ткаченка (1860-1916), українського живописця. Жив у Парижі. Щорічно приїздив до України. Помер поблизу Слов'янська.

- 120 років від дня народження М.В. Луговцова (1885), вченого-металурга, директора інституту чорної металургії Академії Наук УРСР (1939-1951). Народився в Донецьку.

- 115 років від дня народження В.Аф. Варганова (1890-1974), першого голови Маріупольської Ради робочих та солдатських депутатів, члена воєнно-революційного комітету, начальника Червоної гвардії м. Маріуполя.

- 105 років від дня народження Л.І. Котовського (1900-1947), українського архітектора. Споруджував Донецький театр опери та балету (1935-1940).

- 105 років від дня народження І.С. Стрельбицького (1900- ?), генерал-лейтенанта. У складі 2-ї гвардійської армії брав участь у боях за звільнення Донбасу. Народився в Горлівці.

- 100 років від дня народження К.С. Борисенка (1905), вченого в галузі гірничої механіки, директора Інституту гірничої справи Академії Наук СРСР, члена-кореспондента НАН України, автора трудового пневматичного устаткування вугільних шахт. Народився в Донецьку.

- 95 років від дня народження І.І. Коробова (1910), вченого-металурга, доктора технічних наук, Героя Соціалістичної Праці, лауреата Ленінської премії. Народився в Макіївці.

- 95 років від дня народження М.В. Лінника (1910-1944), Героя Радянського Союзу. До війни жив і працював у Маріуполі.

- 95 років від дня народження П.С. Малишева (1910-1976), Героя Радянського Союзу. Після війни жив і працював машиністом врубової машини на шахті № 10 у Донецьку.

- 90 років від дня народження М.А. Вайнера (1915-1943), журналіста, нагородженого орденом Червоної Зірки, медаллю "За отвагу". Працював у газеті "Комсомолец Донбасса", "Красная звезда".

- 85 років від дня народження П.І. Єфімова (1920-1974), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Шкарупінь Олександрівського району.

- 85 років від дня народження В.І. Ломакіна (1920-1944), Героя Радянського Союзу. Народився в с. Карпово-Надеждинка Амвросіївського району.

- 85 років від дня народження О.О. Реутова (1920), вченого-хіміка, академіка, лауреата Ленінської премії. Народився в Макіївці.

- 80 років від дня народження І.Т. Іванова (1925-1976), Героя Радянського Союзу. До і після війни жив і працював у Макіївці.

- 80 років від дня народження Л.М. Кузьмінкова (1925), грецького художника в галузі книжкової графіки, станкового живопису та монументального мистецтва. Народився в Маріуполі.

- 75 років від дня народження В.Г. Аліта (1930), композитора, заслуженого працівника культури України. Автор понад 160 хорових пісень та симфонічних творів. Народився в с. Сартана (м. Маріуполь).

- 75 років від дня народження Ю.Аф. Ковура (1930), фізика-теоретика, доцента Кримського державного університету, доктора фізико-математичних наук, академіка. Народився в с. Урзуф Першотравневого району.

- 60 років від дня народження І.Ф. Карабіца (1945-2002), грецького композитора-диригента, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата премії ім. М. Островського. Народився в с. Ялта Донецької області.

* * *

- 355 років від часу (1650), як почали займатися солеваренням у м. Торі (нині м. Слов'янськ).

- 215 років від часу (1790), як за дорученням князя Потьомкіна у Бахмутському та Слов'яносербському повітах розпочато пошуки покладів кам'яного вугілля та інших корисних копалин у Привольному, Білому, Лисичому, Бураці та ін. місцях.

- 210 років від часу відкриття (1795) інженером І. Бригонцовим родовища кам'яного вугілля на річці Муравці біля с. Гродівка Красноармійського району.

- 210 років від часу відкриття (1785) в Маріуполі поштової контори.

- 185 років від часу (1820), як відбулося селянське повстання у Бахмутському повіті.

- 150 років від часу (1855), як відбулися морські бої в районі Кривої Коси під час оборони Севастополя (війна 1853-1856 рр.).

- 135 років від часу заснування (1870) першої в Маріуполі друкарні С. Гореліка.

- 135 років від часу початку (1870) видобутку вугілля на шахті "Центральна" в Юзівці (м. Донецьк). Тепер це ділянка шахти ім. Горького.

- 135 років від часу закладання (1870) першої соляної копальні біля селища Деконське Бахмутського повіту.

- 130 років від часу початку (1875) будівництва Костянтинівської залізниці – відгалуження від Курсько-Харківсько-Азовської дороги. Спочатку новобудова дійшла до Юзівки, а потім і до Маріуполя.

- 125 років від часу виходу в світ (1880) видання вугільних промисловців Півдня Росії "Южнорусский горный листок", з 1888 р. виходить під назвою "Горнозаводской листок".

- 120 років від часу заснування (1885) шахт № 1 та № 2 з видобутку кіноварі біля с. Зайцеве та початку будівництва заводу з возгонки ртуті (нині Микитівський ртутний комбінат).

- 120 років від часу заснування організації (1885) в Маріуполі відділу Товариства допомоги російській промисловості та торгівлі.

- 115 років від часу (1890), як на Вознесенський рудник в Юзівці приїздив російський письменник В.В. Вересаєв. Під впливом побаченого написав нарис "Подземное царство".

- 115 років від часу заснування (1890) Часівярського вогнетривкого комбінату.

- 115 років від часу (1890-1892 рр.), як П.К. Саксаганський, режисер-постановник, актор, гастролював з трупю в Маріуполі.

- 110 років від часу відкриття (1895) у Горлівці першої народної бібліотеки.

- 110 років від часу заснування (1895) Костянтинівського заводу "Автоскло".

Див.: 100 років Костянтинівському заводу "Автоскло" (1895) // Знаменні і пам'ятні дати Донецької області на 1995 рік. – Донецьк, 1994. – С. 41-42.

- 110 років від часу заснування (1895) Слов'янського керамічного заводу (фабрики таракотової плитки "Дзевульський і Лянге").

- 110 років від часу (1895), як в Маріуполі почав працювати телефонний зв'язок.

- 100 років від часу проведення (1905) протягом усього року страйків робітників у Юзівці, Дебальцевому, Макіївці, Єнакієвому, Маріуполі, Бахмуті та ін. містах.

- 100 років від часу спорудження (1905) бельгійською компанією "Ферберик" Артемівського лікєро-горілчаного заводу.

- 95 років від часу введення до дії (1910) в Амвросіївці нового цементного заводу, збудованого на базі діючих на той час заводів підприємців Ковальова та Чернова. Він мав більш високотехнічну основу і належав Глухозерському акціонерному товариству. На ньому вперше були встановлені обертовані печі. Будівництво заводу очолював інженер М.О. Крисов, а технічне керівництво здійснював І.І. Крупка.

- 95 років від часу заснування (1910) Юзівської спортивної спілки, яка об'єднала робітників металургійного заводу і шахт міста.

- 95 років від часу (1910), як при Петровському металургійному заводі було організовано кооператив "Надежда", при ньому робітничу бібліотеку "Рассвет".

- 95 років від часу виходу в світ (1910) першої книжки про Донецький металургійний завод, його цехи, рудники – "Новороссийское общество. Юзовка". Книга ілюстрована фотознімками.

- 90 років від часу (1915), як завершилося спорудження земської лікарні у Слов'янську.

- 80 років від часу приїзду (1925) російського письменника А. Гайдара до Маріупольського порту.

- 80 років від часу заснування (1925) Науково-дослідного інституту медико-екологічних проблем Донбасу та вугільної промисловості.

- 75 років від часу заснування (1930) територіального проектного інституту "Донбасцивільпроект" (нині ЗАТ "Донбасцивільпроект"). Інститут є колективним членом Академії будівництва України та Української асоціації якості.

- 75 років від часу заснування (1930) Донецького державного регіонального геологічного підприємства "Донецькгеологія".

- 75 років від часу заснування (1930) Приазовського державного технічного університету.

- 75 років від часу введення до дії (1930) шахти ім. РСЧА, найстарішого в Добропіллі підприємства.

- 75 років від часу відкриття (1930) на базі технічного училища Слов'янського хіміко-механічного технікуму.

- 70 років від часу (1935), як Маріуполь відвідав відомий російський художник К.Ф. Богачевський, учень О.І. Куїнджі.

- 70 років від часу закінчення (1935) реконструкції Горлівського машинобудівного заводу ім. С.М. Кірова.

- 65 років від часу введення до дії (1940) шахти "Курахівська" № 40 (Селидівська міськрада).

- 65 років від часу заснування (1940) Донецької дослідної станції Інституту овочівництва та баштанництва Української Академії аграрних наук.

- 60 років від часу введення до дії (1945) в Донецьку шахти "Гігант" (нині шахта ім. Абакумова).

- 60 років від часу відкриття (1945) залізничної лікарні у Красноармійську.

- 60 років від часу заснування (1945) у Слов'янську конструкторського бюро коксохімічного машинобудування.

- 55 років від часу (1950-1960), як Донецький проектний інститут "Донгірпрошахт" почав проектувати перші в країні глибокі шахти виробничою потужністю 600-1200 тис. тонн вугілля на рік (це шахти ім. Калініна, "Будьоннівська-Глибока", "Чайкіне-Глибока", ім. газети "Социалистический Донбасс" та ін.).

- 55 років від часу завершення (1950) відбудови зруйнованого німецько-фашистськими загарбниками Новокраматорського машинобудівного заводу (НКМЗ).

- 45 років від часу заснування (1960) в Донецькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Н.К. Крупської відділу краєзнавства.

- 35 років від часу введення до дії (1970) в Донецьку автоматичного телефонного міжміського зв'язку з Москвою, Києвом та ін. містами.

- 35 років від часу заснування (1970) Слов'янського краєзнавчого музею.

- 30 років від часу спорудження (1975) Палацу спорту "Дружба" в Донецьку.

- 30 років від часу спорудження (1975) Палацу молоді "Юність" у Донецьку.

- 30 років від часу введення до дії (1975) будинку аеровокзалу в Донецьку.

* * *

- 340 років від часу заснування (1665) м. Горлівка.

- 275 років від часу заснування (1730) с. Попівка (нині смт Кіровськ) Краснолиманського району.

- 245 років від часу заснування (1760) с. Терни Краснолиманського району.

- 235 років від часу заснування (1770) с. Кумачове Старобешівського району.

- 225 років від часу заснування (1780) с. Староігнатівка Тельманівського району.

- 225 років від часу перейменування (1780) м. Павловськ у м. Маріуполь.
- 205 років від часу заснування (1800) м. Моспіне Донецької міськради.
- 185 років від часу заснування (1820) с. Хомутове Новоазовського району.
- 165 років від часу заснування (1840) смт Оленівка Волноваського району.
- 135 років від часу заснування (1870) м. Іловайськ.
- 135 років від часу заснування (1870) с. Костянтинопіль Великоновосілківського району.
- 135 років від часу заснування (1870) смт Ялта Першотравневого району.
- 130 років від часу заснування (1875) м. Красноармійськ.
- 110 років від часу заснування (1895) м. Красногорівка Мар'їнського району.
- 110 років від часу заснування (1895) с. Новомайорське Великоново-сілківського району.
- 95 років від часу заснування (1910) с. Лисівка Красноармійського району.

31 березня

СЕРЦЕ, СПОВНЕНЕ ЛЮБОВІ

*До 70-річчя від дня народження
Галини Гордасевич*

Тернопільщина подарувала Україні талановиту поетесу, активну громадську і політичну діячку Галину Гордасевич.

Відома українська поетеса Галина Гордасевич народилася 31 березня 1935 року в місті Крем'янці на Тернопільщині. Дитинство майбутньої поетеси і письменниці пройшло на Волині, чудовому краю, що має свою стародавню історію, який у свій час був колыскою натхнення видатної доньки України – Лесі Українки. І тому стає зрозумілим, звідки у творах Галини Гордасевич відчувається надзвичайна пісенність її поезій:

*А на Україні, ой на Україні
засміється сонце непереможне,
молодим громам дякуючи,
веселку-веснянку вітаючи,
щоб разом до праці ставати
та в рідному краю
після бурі градової лад давати.*

Дитинство поетеси пройшло на Рівненщині. Після закінчення школи Галина Гордасевич навчалася в Острозькому педучилищі, потім – в Костопільському. За своїми поглядами Гордасевич була дисиденткою. І тому в 60-х роках вона приєдналася до руху "шістдесятників", серед яких найбільш відомими на Донбасі були Василь Стус, Іван Світличний, Іван Дзюба, Василь Голобородько, Микола Руденко.

За свої переконання Галина Гордасевич була засуджена на 2 роки заслання. Покарання відбувала в далекій Самарі (Куйбишев), а також Одесі та Чернігові.

В 1955 році поетеса переїхала на Донеччину. Вона працювала на будівництві, на труболиварному заводі в Макіївці, друкарем в Донецькій обласній друкарні. Незабаром вона закінчила Донецький індустріальний інститут, навчалася на театральному відділенні Донецького Вищого училища культури, в Московському літературному інституті ім. М. Горького. Працювала редактором в Донецькому обласному управлінні по пресі, а з 1984 року Галину Гордасевич приймають до Національної Спілки письменників України.

Галина Гордасевич є автором 9 поетичних збірок та 10 книжок прози, критики і публіцистики, а також багатьох публікацій на сторінках періодичних видань України. Серед відомих збірок поезій Галини Гордасевич слід назвати такі видання: "Веселки на тротуарах", "Наречена сонця", "Високе полум'я дня", "Слід зірниці". Збірка "Право на пісню" була надрукована після смерті поетеси.

У поетеси була складна доля. Але їй пощастило стояти у витоків створення Народного руху України, Просвіти, Демократичної партії України на Донеччині. Галина Гордасевич сама творила, а також була талановитим літературознавцем і критиком. Поетеса була активною громадською і політичною діячкою. І яка б доля не судилася їй, вона завжди залишалася щирою патріоткою своєї Батьківщини.

Галина Гордасевич любила рідний край, свою улюблену Донеччину, де вона мешкала 35 років свого життя. Вона вболівала за свій край, жадібно ловила кожну вісточку про Донбас і, навіть одній із своїх поезій поетеса дала назву "Моє серце в Донбасі". В кожному рядку віршів поетеси відчувається любов і пошана до рідного краю:

*Це наша земля!
Зазіхати на неї дарма
Зблизька чи здаля,
Бо земля ця не для ярма.*

Творчість Галини Гордасевич пройнята жіночістю, в її поезіях завжди присутня тема кохання:

*О любове моя, з щирим успіхом, з поглядом синім,
О любове моя, охоти мене полум'ям сильним!
Не загину в вогоні – вийду юною, дужою, щирою.
Так, як в сонце, і в небо, і в хліб – так у тебе я вірую.*

У березні 2001 року поетеси не стало. Але залишились чудові вірші Галини Гордасевич, що надихають інших на великі звершення та образ жінки-патріотки, навічно закоханої в її Величність – Поезію.

В Донецьку створений благодійний фонд ім. Галини Гордасевич, який очолює поет Іван Приходько, лауреат літературної премії ім. В. Сосюри. Цей фонд обрав просвітницький напрямок і додає багато зусиль щодо популяризації творчості Галини Гордасевич. Чарівні мелодії поезії Гордасевич назавжди будуть присутніми в серцях наших земляків, бо так оспівувати свій рідний край могла тільки людина з великим серцем.

Л. Мочалова

ЛІТЕРАТУРА

Твори Г.Л. Гордасевич

Вибране сином: Поезії / Упоряд. Б. Гордасевич. – Львів: Сполом, 1999. – 63 с.

- Ера України: Поезії. – Львів: Сполом, 2001. – 63 с.
І сказав Ісус: Поезії. – Львів: Сполом, 2000. – 63 с.
Ішла весна по місту: Поезії. – Львів: Ла "Піраміда", 2001. – 63 с.
Над озером холодної води: Поезії. – Львів: Ла "Піраміда", 2001. – 63 с.
Право на пісню: Вірші / Авт. передм. В. Білецький. – Донецьк; Хабаровськ: Укр. культуролог. Центр, 2003. – 287 с.
Рядок з літопису: Поезії. – Львів: Сполом, 2000. – 63 с.
Соло для дівочого голосу: Автобіогр. роман. – Львів: Добра справа, 2001. – 111 с.
Силуети поетес: Літ. портрети. – К.: Рад. письм., 1989. – 246 с., 1 л. портр.
Сонце, вітер і жінка: Поезії. – Львів: Ла "Піраміда", 2001. – 63 с.
Станція ворожба: Поезії. – Львів: Ла "Піраміда", 2001. – 63 с.
Степан Бандера: людина і міф. – 4-е вид., доп. – Львів: Ла "Піраміда", 2001. – 207 с.: іл.
Українка в світі: Пер. Світ. лірики. – Львів: Ла "Піраміда", 2002. – 127 с.

Твори, надруковані у збірках

- Компенсація за відпустку: Повість // Тепло рідної землі. – Донецьк, 1989. – С. 175-205.
"Над тихим озером холодної води": [Вірші] // Ладо моє. – Луганськ: Світлиця, 1997. – С. 28-30.
"Не осіяй мені, моя любове!": [Вірші] // Кохання та весна. – Донецьк, 1998. – С. 50.

Про Г.Л. Гордасевич

- Гей В. Наречена сонця: Пам'яті Галини Гордасевич // Літ. Україна. – 2001. – 29 берез. (№ 12). – С. 8.
Молчанова І. Від березня до березня // Світлиця: Додат. до газ. "Донеччина". – 2004. – 5 берез.
Она воспевала Україну и волю: [Некролог] // Веч. Донецк. – 2001. – 28 марта.
Приходько І. Соло для жіночого голосу: Минає рік з дня смерті Галини Гордасевич // Світлиця: Додат. до газ. "Донеччина". – 2002. – 7 берез.

21 квітня

КРАЄЗНАВЕЦЬ ЗІ СВЯТИХ ГІР

До 80-річчя від дня народження

І.М. Овчаренка

Народився Іван Микитович 21 квітня 1925 року в с. Бараниківка Біловодського району на Луганщині у селянській родині. Учасник Великої Вітчизняної війни: був бійцем партизанського загону на Старобільщині, звільняв Правобережну Україну, Румунію, отримав поранення під селом Гола Долина Слов'янського району.

Після демобілізації в 1947 році працював у рідному селі вчителем, заочно закінчив Старобільське педагогічне училище. У 1957 році з відзнакою закінчив філологічний факультет Слов'янського педінституту. З 1962 року проживає у Святогірську, де вже через два роки енергійного та працюючого вчителя української мови та літератури призначають директором школи. У цій школі він працював до осені 1989 року.

І.М. Овчаренко нагороджений орденами Вітчизняної війни I ступеня, "Знак пошани", медалями; відмінник освіти України; лауреат обласної літературної премії ім. В. Сосюри (2000); член Національної Спілки журналістів України; почесний громадянин міста Святогірська.

Іван Микитович проводить велику краєзнавчо-пошукову роботу, залучаючи до неї учнів. Здійснив багато екскурсій з школярами по Україні, зокрема по Донеччині. Він один з організаторів сосюринського свята "Солов'їні пісні", започаткованого свого часу в Святогірську. Уклав літературну карту Донбасу (1961), створив краєзнавчий музей "Літературний Донбас" (1965), ініціював відкриття меморіальних дошок М. Петренку, М. Островському, М. Горькому у Слов'янську, В. Сосюрі, М. Цвєтаєвій, А. Чехову, Л. Колесніковій у Святогірську. Надав активну допомогу в створенні кімнати-музею М. Петренка в педагогічному ліцеї м. Слов'янська.

Автор понад ста газетних та журнальних публікацій, чотирьох книг.

Перебуваючи на пенсії, І.М. Овчаренко залишається активним громадським кореспондентом місцевих газет "Вісті" та "Сонет", часто дописує у всеукраїнську "Літературну Україну". Іде назустріч проханням вчителів місцевих шкіл та викладачів Слов'янського педагогічного університету – для учнів та студентів проводить екскурсії на тему "Літературне Святогір'я".

В. Романько

ЛІТЕРАТУРА

Основні публікації

З літературної історії Біловодщини: Посіб. для вчителів. – Біловодськ, 1972. – 33 с.

Літературне Придінців'я. Письменники в рідному краї. – Донецьк: РВП "Лебедь", 1994. – 124 с.

Йому жити у віках: Михайло Петренко. – Слов'янськ, 1997. – 40 с.

Володимир Сосюра у Святогірську. – Слов'янськ, 1999. – 45 с.

Муза Святих Гір: Святогірськ у літературі та мистецтві. – Слов'янськ: Печатный двор, 2003. – 112 с.

Слов'янський сокіл: Михайло Петренко. – 2-е вид., випр. і доп. – Донецьк: Нац. Спілка письменників України; жур. "Донбас", 2004. – 76 с.: іл.

Корифеї української сцени в Донбасі // Донбас. – 1968. - № 3. – С. 106-107.

Марина Цветаева в Святих Горах // Донбас. – 1992. – 16 апр.

Про І.М. Овчаренка

Балабуха К. Шерех слов'янського неба // Зерна: Літ.-мистец. альманах українців Європи – Львів; Цвіккау; Париж. – 2002. - № 6-7. – С. 228-229.

Дудка О. Коли у серці творчий промінь // Вісті (Слов'янськ). – 2000. – 20 квітня.

З досвіду літературно-краєзнавчої роботи в школі учителя Овчаренка І.М.: Буклет Донецького ОблУВ. – Донецьк, 1975. – 5 с.

Мацюк В. Цікавішої професії не знаю: Нариси про вчителів. - К.: Рад. школа, 1988. – С. 160-163.

Овчаренко Іван Никитович // Солдаты слова: Донецкая обл. организация НСЖУ. – 2-ое изд., доп. – Донецк: ООО "Алан", 2003. – С. 474-475.

Овчаренко Іван Микитович // Краєзнавці України: (Сучасні дослідники рідного краю): Довідник. – Том. 1. – К.; Кам.-Под., 2003. – С. 159.

Овчаренко Іван Микитович / Слов'янськ. Хто є хто. Краєзн. довідник. – Слов'янськ: ПП "Канцлер", 2001. – С. 159.

Оліфіренко В.В., Пустова Ф.Д. Таємниця духовного скарбу. – Донецьк: Донбас, 1994. - № 1-6. – С. 104-105.

Романько В.И. Хранители памяти: О краеведах Донетчины. Вып. 1: Сб. – Славянск, 1992. – С. 31-34.

Савенко В Просвітянин, краєзнавець, журналіст // Совет (Слов'янськ). – 2000. – 29 квітня.

15 вересня

ГАЗЕТИ "МАКЕЕВСКИЙ РАБОЧИЙ" – 75

До 75-річчя від дня заснування газети

15 вересня 1930 року вийшов перший номер міської газети "Макеевский рабочий". На долю перших співробітників редакції випало висвітлювати пуски в освоєння потужності першого радянського блюмінга. На сторінках газети постійно з'являлися свіжі новини зі всіх промислових підприємств, новобудов, колгоспів. Завдяки газеті в країні стали відомі імена передовиків – доменщика І. Коробова, прокатника Д. Ордова, гірників С. Філімонова, Л. Долгополова та інших.

В перші дні Великої Вітчизняної війни журналісти газети пішли на фронт, і деякі загинули смертю хоробрих. В редакції газети на їх честь установлена меморіальна дошка.

У вересні 1943 року випуск газети відновився. В цей період головною темою "Макеевского рабочего" було будівництво і відбудова промислових підприємств. В перші повоєнні роки газета друкує вірші Миколи Анциферова, який став згодом видатним поетом.

З квітня 1965 року "Макеевский рабочий" видається форматом А-2. У 60-ті роки газета розповідала про світові рекорди виплавки сталі на металургійному заводі ім. Кірова, писала про успіхи шахтарів, будівельників, труболиварників, коксохіміків.

У 70-80-ті роки редакція газети не раз ставала переможцем і лауреатом багатьох конкурсів, в тому числі ВДНГ СРСР, ВДНГ УРСР, патріотичного виховання молоді, прискорення науково-технічного прогресу тощо.

В останні роки газета виходить форматом А-3. Її засновниками є Макіївська міська рада і ВПК "Преса Макіївки". Як і раніше, газета велику увагу приділяє вихованню молоді, соціальним, політичним, господарським проблемам. На її сторінках знаходять відображення події сьогодення: політики, культури, навчання, спорту.

Газета виходить російською мовою, але має свою україномовну сторінку "Берегиня", через яку знайомить з традиціями, обрядами, історією українського народу, допомагає вивчати рідну мову. Тричі "Берегиня" була переможцем обласних конкурсів.

Останні роки головним редактором "Макеевского рабочего" є Наталія Хрустальова.

В. Балюк, Д. Носов

ЛИТЕРАТУРА

Про газету "Макеевский рабочий"

Балюк В. Город в зеркале газеты ["Макеевский рабочий"] // Рабочая газета. – 1991. – 2 мая.

Бирюков А. "Нахаловка" выходит в свет: [О приложении к газете "Макеевский рабочий"] // Донбасс. – 1998. – 28 июля.

Кузнецов Е. 15 сентября 1930 г. вышел первый номер "Макеевского рабочего": Что говорят горожане о своей газете // Мак. рабочий. – 1999. – 14 сент.

"Макеевский рабочий" – самая любимая газета горожан: Об этом говорят итоги подписки на 1998 год // Мак. рабочий. – 1998. – 10 янв.

"Макеевский рабочий" в 1997 году: [Планы журналистов газеты...] // Мак. рабочий. – 1996. – 12 дек.

"Макеевскому рабочему" - 70! // Жизнь. – 2000. – 15 сент.

"Макеевскому рабочему" - 65! // Вечер. Макеевка. – 1995. – 23 сент.

Савков И. Штрихи из жизни Марусова: Воспоминание о редакторе // Мак. рабочий. – 1997. – 23 янв.

Твое чуткое, доброе сердце: [О журналистке газеты Анне Ункури] // Мак. рабочий. – 1999. – 12 янв.

Флагману макеевской прессы – городской газете "Макеевский рабочий" - 70 лет // Мак. газета. – 2000. – 14 сент.

Хапланов Н. Ушли... оставаясь с нами: "Макеевский рабочий" – 60: [Из истории редакции] // Мак. рабочий. – 1990. – 15 сент.

14 жовтня

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ І.М. МЕЛЬНИЧЕНКА

До 75-річчя від дня народження

Донецький письменник і поет Іван Максимович Мельниченко народився 14 жовтня 1930 року в Миколаївській області.

Творчий шлях Іван Мельниченко почав з поезії, якою він захоплювався ще в шкільні роки. Саме в цей час його притягувала незвичайна краса українських степів. А любов до поезії привела його в Літературний інститут імені О.М. Горького, який він закінчив у 1957 році.

Протягом декількох років співпрацював у газеті "Комсомолец Донбасса" і Донецькому книжковому видавництві. З 1965 по 1975 рр. очолював Донецьку організацію Спілки письменників України.

Іван Максимович Мельниченко є автором збірок віршів "Осенний гром", "Четыре тысячи бурь", роману "Пока ты молод", повісті "Запах молний" і збірника оповідань "Высокий дождь" і багато інших.

Книги І. Мельниченка глибокодумні, вони не читаються швидко. У кожній з його книг показані високі ідеали людини-трудівника. Так, наприклад, у романі "Пока ты молод" мова йде про студентів літературного інституту 50-х років. Багато чого в цьому романі запозичено з життя письменника. У книзі Мельниченка звучить відвертий оптимізм молодості, як утім, і в поезії талановитого поета-донеччанина:

*Люди видели купол неба –
Храмы строили с куполами,
Люди видели птицу в небе –
птицей в небо взлетали сами...*

Світло і п'ятьма завжди знаходяться поруч з нами і не завжди можна побачити чітку грань між ними. Визначити цю грань може тільки лише внутрішнє начало людини. Такі складні проблеми проходять у романі Мельниченка "Правые берега".

Ця книга, що вийшла в 1961 році, стала початком нового етапу в творчості письменника.

Ще виходили з-під пера молодого поета рядки майбутніх поезій, а думки вже були про прозу, що займала так багато місця в його житті і якій він віддавав усього себе. У 1965 році виходять дві книги І. Мельниченка: збірник оповідань "Высокий дождь" і повість "Запах молний".

Далі вийшов збірник "Дни сокровенных желаний". У цей збірник увійшла чудова балада "Поединок", що одержала широке визнання серед молоді. Особливо сильні заключні рядки балади:

*Ах, юность,
в ореоле зыбком
всегда огни судьбы твоей горят.
Тебе идут на счастье и ошибки,
которых зрелым сроду не простят.*

Роман з філософським ухилом "Земля отражается в море" відкриває нову сторінку творчості письменника. Він дбайливо виношував цей роман, постійно відвідуючи цехи одного з машинобудівних заводів м. Донецька. Намагався глибше зрозуміти психологію сучасного робітника, жити разом з ним одним життям і переживати разом з ним.

В образі головного героя роману, Олександра Кузнецова, письменник утілює кращі риси наставника молоді, спілкування з яким стало для багатьох життєвою школою.

Наступні романи І. Мельниченка - "Черные абрикосы", "Припади к орлиному ключу" – це також цікаві зустрічі з новими людьми та змінами, що відбуваються в нашому суспільстві.

Улюблена тема письменника і поета – жінки. Про них тепло й ніжно пише в прозі й поезії Іван Мельниченко.

Слід зазначити, що поезія І. Мельниченка "птахом у небо злетіла" ще наприкінці 50-х років, коли він порадував донеччан першою книгою віршів "Осенний гром", у якій особливої уваги заслуговує вірш "Двадцатишестилетним":

*Нас разглядеть уже не тайна,
кто человек,
кто пустоцвет.
Ведь Пушкин выбрал не случайно
героя наших с вами лет.*

Про них, двадцятишестирічних, пише поет, які у своєму тендітному віці мають досить зрілі погляди на життя.

Творчість Івана Максимовича Мельниченка багатогранна і близька всім донеччанам, тому що в ньому щиро звучить гімн чесним трудівникам шахтарського краю, що відверто оспівує письменник і поет. Його творчість витримує іспит часом. З дивною точністю він помічає всі зміни, що відбуваються довкола нього й особливо тонко вивчив життя індустріального Донбасу, якому присвятив свої чудові добутки.

Л. Мочалова

ЛІТЕРАТУРА

Твори І.М. Мельниченка

Избранные произведения: Романы. Повести / Авт. предисл. В. Плющ. – К.: Дніпро, 1990. – 544 с.

Высокий дождь: Рассказы. / Вступ. ст. Л. Сапронова. – Донецк: Донбасс, 1965. – 25 с., 1 л. портр.

Дни сокровенных признаний: Лирика. – Донецк: Донбасс, 1980. – 78 с.

Запах молний: Повесть. – Донецк: Донбасс, 1964. – 167 с.: ил.

Пока ты молод: Роман, повесть, рассказы. – К.: Дніпро, 1973. – 251 с.

Полцарства за коня: Повесть. – К.: Рад. письм., 1982. – 195 с.

Правые берега: Роман. – К.: Рад. письм., 1985. – 183 с.

Припади к орлиному ключу: Роман. – К.: Рад. письм., 1998. – 347 с.

Черные абрикосы: Роман. – 2-е изд. – Донецк: Донбасс, 1986. – 239 с.

Четыре тысячи бурь: Лирика. – Донецк: Обл. кн. изд., 1963. – 48 с.

Твори, надруковані у збірках

Весна травы: Повесть // Ради жизни на Земле: Произведения донец. писателей о войне / Сост. С.В. Жуковский, А.И. Кравченко. – Донецк, 2000. – С. 150-200.

Родине; Слова; Звездопад // Русские советские поэты Украины: Сб. – К., 1987. – С. 283-285.

Звездопад: [Стихи] // Солдатское сердце. – Донецк, 1986. – С. 49-50.

"Мне всегда с опозданием везло...": [Стихи] // Имя на борту. – Донецк, 1983. – С. 28.

Про І.М. Мельниченка

Иван Мельниченко: Прозаїк, поет: [Корот. біогр. довідка] // Ради жизни на земле...: Произведения донец. писателей о войне / Сост.: С.В. Жуковский, А.И. Кравченко. – Донецк, 2000. – С. 149.

Крахмалева Н. Свет и тени: Слово о собрате по перу // Соц. Донбасс. – 1990. – 13 окт.

Плющ В. Іванові Мельниченку - 70 // Літ. Україна. – 2000. – 23 лист. (№ 28). – С. 4.

Шаповалов В. Делами наши меряет года // Донбасс: писатель и время. – Донецк, 1979. – С. 295-306.

ЗМІСТ

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ У 2005 РОЦІ	3
Мочалова Л. СЕРЦЕ, СПОВНЕНЕ ЛЮБОВІ До 70-річчя від дня народження Галини Гордасевич	41
Романько В. КРАЄЗНАВЕЦЬ ЗІ СВЯТИХ ГІР До 80-річчя від дня народження І.М. Овчаренка	44
Балюк В, Носов Д. ГАЗЕТИ "МАКЕЕВСКИЙ РАБОЧИЙ" – 75 До 75-річчя від дня заснування газети	46
Мочалова Л. ТВОРЧИЙ ШЛЯХ І.М. МЕЛЬНИЧЕНКА До 75-річчя від дня народження	48

Підп. до друку 13.12.2004. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк трафаретний. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 3,02.
Обл. вид. арк. 2,39. Зам. 1-121304. Наклад 150 прим.

Видавниче підприємство "Східний видавничий дім"
(Державне свідоцтво № ДК 697 від 30.11.2001.)
83086, м. Донецьк, вул. Артема, 45
тел./факс (062) 338-06-97, 337-04-80